

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT OBRONY NARODOWEJ I BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO

KOB-410-08/2008

Nr ewid. 32/2009/P/08/088/KOB

Informacja o wynikach kontroli planowania zakupu, dystrybucji i ewidencji sprzętu komputerowego w jednostkach resortu obrony narodowej

Warszawa lipiec 2009 r.

Misją *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizją *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszyć się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli planowania
zakupu, dystrybucji i ewidencji
sprzętu komputerowego w jednostkach
resortu obrony narodowej**

Włodzimierz Zegadło

Dyrektor
Departamentu Obrony Narodowej
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Akceptuję:
Jacek Kościelniak

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:
Jacek Jezierski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, lipca 2009 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
00-950 Warszawa
tel./fax: 0-22-444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

1.	CZĘŚĆ OGÓLNA.....	4
1.1.	Wprowadzenie.....	4
2.	CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA	7
2.1.	Planowanie zakupów sprzętu komputerowego.	7
2.2.	Dystrybucja sprzętu komputerowego.	9
2.3.	Ewidencja sprzętu komputerowego.....	11
3.	FINANSOWE REZULTATY KONTROLI	13
4.	REALIZACJA WYNIKÓW KONTROLI NIK.....	14
5.	ZAŁĄCZNIKI.....	16
5.1.	Wykaz aktów prawnych	16
5.2.	Wykaz skrótów i nazw użytych w informacji	18
5.3.	Wykaz skontrolowanych jednostek.....	19
5.4.	Wykaz osób odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność	20
5.5.	Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli	21

1. CZĘŚĆ OGÓLNA

1.1. WPROWADZENIE

Zakres i uzasadnienie podjęcia kontroli

Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła od 19 sierpnia do 30 listopada 2008 r., na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, kontrolę Nr P/08/088 pt. „Planowanie zakupu, dystrybucja i ewidencja sprzętu komputerowego w jednostkach resortu obrony narodowej”. Kontrola została podjęta z inicjatywy własnej NIK i przeprowadzona pod względem kryterium legalności, celowości, gospodarności i rzetelności.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2007 r. do 30 września 2008 r.

Wyposażenie wojska w sprzęt komputerowy jest zadaniem realizowanym przy zaangażowaniu znacznych środków budżetowych. Celem kontroli była ocena wykonywania tego zadania w zakresie planowania i dystrybucji oraz prowadzenia ewidencji.

Kontrolę przeprowadził Departament Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego NIK. Skontrolowano 10 jednostek, a mianowicie: Ministerstwo Obrony Narodowej, Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych, Dowództwo Sił Powietrznych, Dowództwo Garnizonu Warszawa - z Oddziałem Zabezpieczenia Dowództwa Garnizonu, 1 Bazę Lotniczą, 9 Rejonową Bazę Materiałową i podległy jej Skład Materiałowy Zegrze, 1 Brygadę Logistyczną oraz Mazowiecki Oddział Żandarmerii Wojskowej.

Uwarunkowania organizacyjno – prawne

Zadania objęte kontrolą były wykonywane przez: Departament Informatyki i Telekomunikacji MON w zakresie planowania zakupu, Inspektorat Wsparcia SZ w zakresie dystrybucji oraz poszczególne jednostki wojskowe w zakresie ewidencji sprzętu komputerowego.

Źródłem finansowania zadań stanowiących przedmiot kontroli były środki budżetowe państwa w części 29 – Obrona narodowa.

Zadaniem Ministra Obrony Narodowej było ustalanie potrzeb materiałowych, technicznych i finansowych Sił Zbrojnych oraz ich planowanie i zaspokojenie, a ponadto

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

prowadzenie zbiorczej ewidencji majątku znajdującego się w posiadaniu jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej².

Zadaniem Departamentu Informatyki i Telekomunikacji Ministerstwa Obrony Narodowej było od dnia 1 stycznia 2007 r. planowanie, nadzorowanie, koordynowanie i wytyczanie kierunków rozwoju informatyki w resorcie obrony narodowej.

Zadaniem Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych było prowadzenie analizy i ocena stanu zabezpieczenia sił zbrojnych w uzbrojenie i sprzęt wojskowy³ oraz prowadzenie zbiorczej bazy danych o ilości i jakości określonego uzbrojenia i sprzętu wojskowego.⁴

Zadaniem jednostek wojskowych było dokonywanie odbioru sprzętu komputerowego i prowadzenie jego ewidencji ilościowo-wartościowej oraz dysponowanie środkami finansowymi zaplanowanymi w budżetach na dany rok, bądź otrzymanymi na ten cel od dysponenta wyższego stopnia.

Charakterystyka problematyki objętej kontrolą

Do kontroli zastosowano metodykę kontroli wykonania zadań. Dokonano oceny kontrolowanych jednostek pod względem stosowania zasad zarządzania finansami, o których mowa w art. 35 ustawy o finansach publicznych⁵. Zgodnie z ww. przepisem wydatki publiczne winny być dokonywane celowo i oszczędnie, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, w sposób umożliwiający terminową realizację zadań.

Przy doborze kontrolowanych jednostek uwzględniono wagę ich zadań w procesie zaopatrywania jednostek w sprzęt komputerowy, począwszy od komórek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej, a kończąc na jednostkach wojskowych.

² § 8 lit. a i § 13 lit. i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1996 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. Nr 94, poz. 4+26).

³ Szczegółowy zakres działania Inspektoratu jest określony w załączniku nr 1 do zarządzenia Nr Z-7/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania, struktury organizacyjnej oraz siedziby Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych (Dz. Urz. MON Nr 7, poz. 70). Zarządzenie Nr Z-7/MON weszło w życie w dniu 13 maja 2008 r. Załącznik nr 1 został rozesłany do zainteresowanych poza Dziennikiem Urzędowym Ministra Obrony Narodowej. Do 13 maja 2008 r. zakres działania Inspektoratu był określony w załączniku do rozkazu Szefa Sztabu Generalnego Nr Z-183/Org./P1 z dnia 27 lutego 2007 r. w sprawie „Zakresu działania Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych” (rozkaz nie został ogłoszony).

⁴ Decyzja Nr 46/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 27 stycznia 2007 r. w sprawie określenia funkcji gestorów i centralnych organów logistycznych uzbrojenia i sprzętu wojskowego w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON Nr 3, poz. 36 ze zm.).

⁵ Ustawa o finansach publicznych z dnia 30 czerwca 2005 r. (Dz. U. Nr 245, poz. 2104 ze zm.)

Niniejsza informacja zawiera ocenę wykonania zadań w kontrolowanym obszarze, kierowaną pod adresem Ministra Obrony Narodowej. Część szczegółowa zawiera natomiast syntetyczne oceny cząstkowe wraz z uzasadniającymi je głównymi ustaleniami.

1.2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie planowanie zakupu, dystrybucję i ewidencję sprzętu komputerowego w jednostkach resortu obrony narodowej. Ocena ta wynika z:

- niewykorzystania, w skrajnych przypadkach przez ponad 12 lat, zakupionego sprzętu komputerowego i oprogramowania o wartości 27.235,3 tys. zł;**
- braku procedur wyposażania jednostek i komórek organizacyjnych w sprzęt komputerowy;**
- braku kompletnych danych ilościowych i jakościowych, na podstawie których Ministerstwo Obrony Narodowej i Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych mogłyby skutecznie zarządzać sprzętem komputerowym;**
- braku systemowego powiązania pomiędzy planowaniem zakupów a dystrybucją sprzętu komputerowego;**
- przypadków nierzetelnego ewidencjonowania składników majątkowych.**

2. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

2.1. Planowanie zakupów sprzętu komputerowego.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie, z punktu widzenia kryterium rzetelności i gospodarności, planowanie zakupów sprzętu komputerowego w Ministerstwie Obrony Narodowej. Planowano zakupy kolejnych partii sprzętu w sytuacji, gdy niewykorzystany sprzęt zalegał w magazynach. Ocena ta dotyczy również niezrealizowania przez Szefa Generalnego Zarządu Dowodzenia i Łączności obowiązku określenia „norm należności sprzętu informatycznego dla komórek organizacyjnych jednostek wojskowych Sił Zbrojnych RP na czas wojny i pokoju” oraz nieaktualności instrukcji regulującej zasady planowania zakupów sprzętu komputerowego.

Najistotniejszym celem tej części badań kontrolnych było sprawdzenie czy:

- planowanie zakupów sprzętu komputerowego jest we właściwy sposób powiązane z potrzebami oraz stanem zaopatrzenia resortu w ten sprzęt;
- Generalny Zarząd Dowodzenia i Łączności – P6 Sztabu Generalnego WP⁶ zrealizował zadania gestora (tj. jednostki organizacyjnej resortu obrony narodowej odpowiedzialnej za kierunki rozwoju w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej) sprzętu informatycznego zgodnie z decyzją Nr 297/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 listopada 2002 r.⁷ między innymi w zakresie: ustalania i aktualizacji norm należności oraz znajomości stanu ilościowego i jakościowego uzbrojenia i sprzętu wojskowego, a także przechowywania i przetwarzania tych danych (za co był odpowiedzialny do dnia 8 marca 2007 r.);
- Departament Informatyki i Telekomunikacji MON zrealizował zadania gestora sprzętu informatycznego (przejęte od Generalnego Zarządu Dowodzenia i Łączności z dniem 9 marca 2007 r.), określone w decyzji Nr 46/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 27 stycznia 2007 r.⁸ oraz w „Szczegółowym zakresie działania Departamentu Informatyki i Telekomunikacji”⁹;

⁶ Zgodnie z decyzją Nr 297/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 listopada 2002 r. obowiązki gestora pełnił od dnia 22 listopada 2002 r.

⁷ Dz. Urz. MON Nr 22, poz. 188 ze zm.

⁸ Dz. Urz. MON Nr 3, poz. 36 ze zm., obowiązki gestora pełnił od dnia 9 marca 2007 r.

⁹ Zatwierdzony przez Dyrektora Generalnego MON w dniu 30 marca 2007 r.

W Ministerstwie Obrony Narodowej planowano zakupy kolejnych partii sprzętu komputerowego, podczas gdy taki sprzęt zalegał niewykorzystany w magazynach. Tylko w trzech skontrolowanych składnicach wojskowych przechowywano nieużywany sprzęt komputerowy o wartości wg cen zakupu – 27.235,3 tys. zł. Tymczasem w latach 2007-2008 (do 30 września) zgłoszone potrzeby jednostek nie były w pełni zrealizowane. W poszczególnych przypadkach przedstawiało się to następująco: komputery stacjonarne – w 74%, projektory multimedialne - w 76%, skanery - w 39%, urządzenia wielofunkcyjne – w 35%, drukarki - w 76%.

Szef Generalnego Zarządu Dowodzenia i Łączności – P6 Sztabu Generalnego WP nie opracował norm należności sprzętu komputerowego, do czego był zobowiązany na mocy decyzji 297/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 listopada 2002 r. Dyrektor Departamentu Informatyki i Telekomunikacji MON dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. po 19 miesiącach od dnia przejścia obowiązków gestora, co nastąpiło z dniem 9 marca 2007 r. na podstawie decyzji Ministra Obrony Narodowej Nr 46/MON z dnia 27 stycznia 2007 r., (która zastąpiła decyzję 297/MON) przekazał do uzgodnień wewnątrzresortowych nowoopracowany projekt „Norm należności sprzętu informatycznego dla typowych komórek organizacyjnych jednostek wojskowych Sił Zbrojnych RP na czas wojny i pokoju”. Zaniechanie działań w tym zakresie umożliwilo dowolne rozdzielnictwo sprzętu komputerowego.

W Ministerstwie Obrony Narodowej od dnia 30 października 2004 r. obowiązuje „Instrukcja organizacji prowadzenia gospodarki materiałowo-technicznej sprzętu i oprogramowania informatycznego w resorcie obrony narodowej” - regulująca zasady planowania zakupów i gospodarowania sprzętem komputerowym. Instrukcja ta, ze względu na niedostosowanie jej zapisów do zmian organizacyjnych, które miały miejsce w resorcie obrony narodowej, stała się w znacznym stopniu nieprzydatna do użytku. Prace nad nowelizacją ww. „Instrukcji” zostały rozpoczęte przez Departament Informatyki i Telekomunikacji (DIiT) z roczną zwłoką, a w dniu 5 listopada 2008 r. tj. po półtora roku od wprowadzenia zmian organizacyjnych w resorcie obrony narodowej, nowa instrukcja została przekazana do uzgodnień wewnątrzresortowych.

2.2. Dystrybucja sprzętu komputerowego.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie dystrybucję sprzętu komputerowego w Ministerstwie Obrony Narodowej. Z braku odpowiednich procedur zakupiony sprzęt przydzielany był odbiorcom na podstawie doraźnych decyzji. Zamiast trafiać do użytkowników wprost po zakupie - zalegał w magazynach. Na skutek niewłaściwej organizacji przepływu informacji pomiędzy jednostkami resortu, wystąpiły przypadki niewydania użytkownikom zakupionego sprzętu przez okres nawet do 12 lat.

Najistotniejszym celem tej części badań kontrolnych było sprawdzenie czy:

- sprzęt komputerowy przydzielany był jednostkom, które występowały o jego przydział, zgodnie z ich potrzebami;
- zakupiony przez resort sprzęt komputerowy był bez zbędnej zwłoki przekazywany właściwym jednostkom.

W ocenie NIK na niewłaściwe planowanie i dystrybucję sprzętu komputerowego miała wpływ przede wszystkim niedrożność kanałów przepływu informacji pomiędzy jednostkami oraz niewydolność decyzyjna na szczeblach dowodzenia. Minister Obrony Narodowej wyznaczył zadanie planowania i organizacji dystrybucji sprzętu informatycznego i oprogramowania Inspektoratowi Wsparcia (Decyzja Nr 46/MON z dnia 27 stycznia 2007 r.), ale w praktyce wiodącą rolę w tym zakresie sprawował Departament Informatyki i Telekomunikacji MON.

W Ministerstwie Obrony Narodowej stwierdzono znaczące dysproporcje w wyposażeniu poszczególnych departamentów i biur w sprzęt komputerowy. Przyczyną tego była wadliwa dystrybucja sprzętu, oparta na uznaniowym rozdzielnictwie. Zapotrzebowania na sprzęt składane w oficjalnym trybie nie były honorowane, np. Departament Wychowania i Promocji Obronności MON złożył na 2007 r. zapotrzebowanie na 28 komputerów stacjonarnych, nie otrzymał żadnego, a Sekretariat Szefa Sztabu Generalnego złożył zapotrzebowanie na 10 takich komputerów i otrzymał 1. W 2007 r. 13 komórek organizacyjnych MON (42%) otrzymało, pomimo że nie złożyły zapotrzebowań, 119 szt. sprzętu komputerowego, tj. 46% ogólnej liczby (261 szt.) dostarczonego sprzętu. Natomiast w 2008 r. zapotrzebowań nie złożyło 71% komórek organizacyjnych MON (22 na 31),

a otrzymały one 387 szt. sprzętu, tj. 39% ogólnej liczby (991 szt.) przekazanego komórkom organizacyjnym MON.

W 3 kontrolowanych jednostkach wojskowych przechowywano niewydane do użytkownika oprogramowanie i sprzęt komputerowy. Były to:

- 9 Rejonowa Baza Materiałowa, gdzie od 1995 r. do dnia 30 czerwca 2008 r. był przechowywany przez okresy od 3 miesięcy do 12 lat niewykorzystany sprzęt komputerowy i oprogramowanie o wartości, według cen zakupu, 25.761,4 tys. zł;
- 1 Brygada Logistyczna, gdzie przez 9 miesięcy pozostawał niewykorzystany sprzęt komputerowy o wartości, 631,2 tys. zł;
- 1 Baza Materiałowo – Techniczna w Toruniu, gdzie na dzień 30 września 2008 r. od 60 dni pozostawał niewydany użytkownikom sprzęt komputerowy o wartości, wg cen zakupu, 842,7 tys. zł.

Sprzęt ten technologicznie jest nadal zdalny do użytku, chociaż jego znaczna część już utraciła bądź wkrótce utraci gwarancje producentów. Podjęta na wniosek NIK dystrybucja „zapomnianego” sprzętu i oprogramowania spowodowała, że tylko do końca 2008 r. uwolniono zapasy magazynowe w łącznej kwocie 6.618,5 tys. zł.

Ponadto w trakcie kontroli stwierdzono, że „Wytyczne w sprawie szczegółowych zasad planowania i przekazywania Agencji Mienia Wojskowego niektórych składników mienia Skarbu Państwa”¹⁰, wprowadzono do stosowania z 2 miesięcznym opóźnieniem, w stosunku do terminu określonego w pkt 26 ppkt 2 decyzji Nr 156/MON Ministra Obrony Narodowej¹¹.

¹⁰ niepublikowana

¹¹ Decyzja Nr 156/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 19 maja 2005 r. w sprawie zadań w zakresie przekazywania Agencji Mienia Wojskowego niektórych składników mienia Skarbu Państwa (Dz. Urz. MON Nr 10, poz. 86 ze zm.).

2.3. Ewidencja sprzętu komputerowego

Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie, z punktu widzenia kryterium rzetelności, prowadzenie ewidencji sprzętu komputerowego w Ministerstwie Obrony Narodowej. Niezależnie zbiorczej ewidencji w praktyce uniemożliwiało racjonalną gospodarkę tym sprzętem. Stwierdzono przypadki nieprawidłowego klasyfikowania, stosowania niewłaściwych stawek amortyzacyjnych, także wprowadzania na ewidencję nowo zakupionego sprzętu komputerowego z opóźnieniem do 8 miesięcy od daty jego otrzymania.

Najistotniejszym celem tej części badań kontrolnych było sprawdzenie, czy:

- przyjmowanie na ewidencję sprzętu komputerowego miało miejsce w określonych prawnie terminach;
- była prowadzona zbiorcza baza danych oraz analizy i oceny stanu zabezpieczenia sił zbrojnych w sprzęt komputerowy¹²;
- komputery zostały zaliczone do właściwej grupy składników majątkowych zgodnie z ustawą o rachunkowości i rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie klasyfikacji środków trwałych¹³;
- przeprowadzona inwentaryzacja została rozliczona prawidłowo;
- sprzęt komputerowy został wyceniony, zgodnie z art. 28 i art. 31-33 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁴;

Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych, jako Centralny Organ Logistyczny nie posiadał zbiorczej bazy danych o posiadanym sprzęcie komputerowym, co było niezgodne z § 30 pkt 2 ppkt 13 szczegółowego zakresu działania Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych¹⁵, a także z postanowieniami rozkazu szefa Sztabu Generalnego WP Nr 1298/Bk/07 z dnia 11 grudnia 2007 r.¹⁶ W związku z nieprowadzeniem bazy danych stan jakościowy i ilościowy – był

¹² Zgodnie z § 30 pkt 2 ppkt 13 Szczegółowego zakresu działania Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych - załącznik do zarządzenia Nr Z-7/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 lutego 2008 r. Poprzednio określony był rozkazem szefa Sztabu Generalnego WP Nr Z—183/Org.P1 z dnia 27 lutego 2007 r. (dokumenty niepublikowane).

¹³ Dz. U. Nr 112, poz.1317 ze zm.

¹⁴ Dz. U. z 2002 r., Nr 76, poz.694 ze zm.

¹⁵ Szczegółowy zakres działania Inspektoratu Wsparcia jest opisany w załączniku do zarządzenia Nr Z-7/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 lutego 2008 r. Poprzednio określony był rozkazem szefa Sztabu Generalnego WP Nr Z—183/Org.P1 z dnia 27 lutego 2007 r. (dokumenty niepublikowane).

¹⁶ Rozkaz szefa Sztabu Generalnego WP wprowadzający do użytku „Zestawienie sprawozdań obowiązujących na poszczególnych szczeblach dowodzenia i zarządzania resortu obrony narodowej” sygn. Szt. Gen 1598/2007 - obowiązywał od 1 lutego 2008 r. Rozkaz ten anulował rozkaz Nr 101/SG/P-6 szefa Sztabu Generalnego WP

nieustalony. Inspektorat nie wykonywał również okresowych analiz i ocen stanu zabezpieczenia sił zbrojnych w sprzęt komputerowy, pomimo że obowiązek taki wynikał z § 30 pkt 2 ppkt 13 szczegółowego zakresu działania Inspektoratu.¹⁷

W badanej próbie sprzętu dostarczonego w 2007 r. do Ministerstwa Obrony Narodowej stwierdzono przypadki przyjęcia na ewidencję jego poszczególnych jednostek, z opóźnieniem wynoszącym nawet 8 miesięcy od daty przekazania użytkownikowi, co stanowiło naruszenie art. 16d ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych¹⁸, zgodnie z którym składniki majątku wprowadza się do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych najpóźniej w miesiącu przekazania ich do używania. Skutkiem powyższego zawyżono wartość środków trwałych w sprawozdaniu finansowym za 2007 r. oraz zaniżono koszty amortyzacji w rachunku zysków i strat o 65,1 tys. zł.

W Ministerstwie Obrony Narodowej niezgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych¹⁹ oraz wykazem rocznych stawek amortyzacyjnych – stanowiącym załącznik nr 1 do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych²⁰ – zostały zakwalifikowane „projekторы multimedialne”. W 2007 r. zamiast do grupy rodzajowej 491 - Zespoły komputerowe i stawki amortyzacyjnej 30%, „projekторы multimedialne” zakwalifikowano do grupy „662-*Urządzenia i aparaty projekcyjne*” i zastosowano 18% stawkę amortyzacyjną. Również w 2008 roku projekторы medialne zakwalifikowano do grupy „662-*Urządzenia i aparaty projekcyjne*”.

Inwentaryzację w Ministerstwie Obrony Narodowej przeprowadzono zgodnie z wymaganiami zawartymi w ustawie o rachunkowości

W żadnej z kontrolowanych jednostek NIK nie stwierdziła naruszenia przepisów dotyczących wyceny środków trwałych, zawartych w art. 28 i art. 31 – 33 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²¹. Natomiast w 9 Rejonowej Bazie Materiałowej w Warszawie stwierdzono niezgodność numerów inwentarzowych umieszczonych na sprzęcie z numerami zawartymi w ewidencji, co stanowiło naruszenie art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

z dnia 27 marca 2003 r. w sprawie wprowadzenia do użytku „Zestawienia sprawozdań obowiązujących na poszczególnych szczeblach dowodzenia i zarządzania resortu obrony narodowej.

¹⁷ vide przypis 15

¹⁸ Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54 poz. 654 ze zm.).

¹⁹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. Nr 112, poz. 1317 ze zm.).

²⁰ Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia z dnia 15 lutego 1992 r. (Dz.U.00.54.654 j.t).

²¹ Dz. U. z 2002r. Nr 76, poz. 694 ze zm.

3. FINANSOWE REZULTATY KONTROLI

W wyniku przeprowadzonych kontroli ustalono, że ze względu na brak dyspozycji co do sposobu wykorzystania zakupionego sprzętu, w kontrolowanych jednostkach wojskowych pozostawało niewydane do użytkowania oprogramowanie i sprzęt komputerowy o łącznej wartości wg cen zakupu 27.235,3 tys. zł, co stanowiło 243,5% kwoty wydatkowanej w 2007 r. (11.184 tys. zł) przez resort obrony narodowej na zakupy tego rodzaju sprzętu i oprogramowania.

W efekcie działań kontrolnych rozpoczęto wydawanie sprzętu i oprogramowania do jednostek wojskowych. W IV kwartale 2008 r. wydano mienie o łącznej wartości 6.618,5 tys. zł, tj. 26% stanu stwierdzonego podczas kontroli. Do użytkowników trafiło 1.281 szt. sprzętu komputerowego o wartości 5.427,3 tys. zł, w tym 47 stacji roboczych i serwerów o wartości 494 tys. zł, 54 komputery „notebook” o wartości 258,2 tys. zł, 17 komputerów dostosowanych do przetwarzania informacji niejawnych klasy „Tempest” o wartości 409,7 tys. zł i 57 drukarek o wartości 514 tys. zł oraz 1.038 egzemplarzy oprogramowania o wartości 1.191,2 tys. zł.

Działania kontrolne Najwyższej Izby Kontroli doprowadziły do ujawnienia składników majątkowych o ww. wartości księgowej, których wykorzystanie doprowadzi do zaspokojenia w drodze bezkosztowej potrzeb jednostek resortu obrony narodowej w zakresie sprzętu informatycznego.

4. REALIZACJA WYNIKÓW KONTROLI NIK

W wyniku postępowania kontrolnego sporządzono siedem protokołów kontroli, które zostały dwustronnie podpisane bez zastrzeżeń. Wystąpienia pokontrolne przekazano kierownikom jednostek kontrolowanych. Wszystkie zawarte w nich wnioski zostały przyjęte do realizacji.

1. Minister Obrony Narodowej Pan Bogdan Klich poinformował, że *„resort obrony narodowej realizuje przedsięwzięcia zmierzające do całkowitego i trwałego wyeliminowania stwierdzonych niedociągnięć, stosownie do otrzymanych uwag i wniosków.”*
2. Szef Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych Pan gen. dyw. Zbigniew Tłok – Kosowski poinformował, że *„(...) podjęte zostały działania mające na celu wykonanie i prowadzenie na szczeblu Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, jako centralnego organu logistycznego, zbiorczej bazy danych o ilości i jakości sprzętu informatycznego zgodnie z § 3 Decyzji Nr 46/MON Ministra Obrony Narodowej(...)”*
3. Dowódca 9 Rejonowej Bazy Materiałowej w Warszawie Pan pułkownik Marek Kalwasiński poinformował, że *„(...) w systemie kwartalnym wykonywane będą i przekazywane do Centralnego Organu Logistycznego dane z zakresu stanów magazynowych sprzętu informatycznego i łączności. (...) w zakresie nierealizowania zleceń przez odbiorców kierowana jest informacja do Szefostwa Eksploatacji Sprzętu Łączności i Informatyki Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych RP. (...) opracowano nowe „Zasady Rachunkowości w Jednostce Wojskowej 3090” oraz zmodyfikowano „Instrukcję Obiegu Dokumentów Księgowych”*
4. Dowódca 1 Brygady Logistycznej Pan gen. bryg. Dariusz Łukowski poinformował, że *„Wystąpiono z wnioskiem do Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych o zorganizowanie spotkań roboczych celem wypracowania procedur mających na celu usprawnienie dystrybucji sprzętu komputerowego do jednostek wojskowych. (...) proces uzupełniania wyżej wymienionych numerów został rozpoczęty już pod koniec trwania kontroli i aktualnie jest nadal kontynuowany”*
5. Dowódca Garnizonu Warszawa Pan gen. bryg. Kazimierz Gilarski poinformował, że *„wydaje się zasadnym rozważenie przez właściwe instytucje usprawnienie funkcjonowania zakupów poprzez stworzenie warunków do większej ich decentralizacji w szczególności, gdy dotyczą sprzętu powszechnego użytku o ustalonych dla SZ parametrach”.*

6. Dowódca Sił Powietrznych Pan gen. broni Andrzej Błasik poinformował, że *„Mając na uwadze ryzyko niezrealizowania zakupów w wymiarze potrzeb zgłoszonych przez jednostki podległe Dowództwu Sił Powietrznych, Dowództwo Sił Powietrznych wystąpiło z pismem do Dyrektora Departamentu Informatyki i Telekomunikacji – gestora sprzętu informatycznego o rozpatrzenie możliwości realizacji zakupów decentralnych przez poszczególne rodzaje Sił Zbrojnych w przypadku niezrealizowania ich centralnie do dnia 30 lipca 2009 r.”*

5. ZAŁĄCZNIKI

5.1. Wykaz aktów prawnych

1. Ustawa z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1711 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694, ze zm.);
3. Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 ze zm.);
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. Nr 112, poz. 1317 ze zm.);
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego trybu przekazywania mienia Skarbu Państwa Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. Nr 140, poz. 1482);
6. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.);
7. Zarządzenie Nr 40/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 22 listopada 2006 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Obrony Narodowej (Dz. Urz. MON. Nr 21, poz. 270 ze zm.);
8. Decyzja Nr 347/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 listopada 2004 r. w sprawie zasad opracowywania i realizacji centralnych planów rzeczowych (publikowana) – uchylona z dniem 15 maja 2007 r.;
9. Decyzja Nr 149/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie zasad opracowywania i realizacji centralnych planów rzeczowych (Dz. Urz. MON. Nr 7, poz. 89) – uchylona z dniem 11 lutego 2008 r.;
10. Decyzja Nr 7/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 stycznia 2008 r. w sprawie zasad opracowywania i realizacji centralnych planów rzeczowych (Dz. Urz. MON. Nr 1, poz. 6);
11. Decyzja Nr 297/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 listopada 2002 r. w sprawie określenia funkcji gestorów, centralnych organów logistycznych, a także

- użytkowników uzbrojenia i sprzętu wojskowego, środków bojowych i materiałowych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON. Nr 22, poz. 188 ze zm.) – uchylona z dniem 9 marca 2007 r.;
12. Decyzja Nr 46/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 27 stycznia 2007 r. w sprawie określenia funkcji gestorów i centralnych organów logistycznych uzbrojenia i sprzętu wojskowego w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON. Nr 3, poz. 36 ze zm.);
 13. Decyzja Nr 49/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 lutego 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie określenia funkcji gestorów i centralnych organów logistycznych uzbrojenia i sprzętu wojskowego w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON. Nr 3, poz. 16 ze zm.);
 14. Decyzja Nr 281/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 20 września 2004 r. w sprawie wprowadzenia do użytku "Instrukcji organizacji prowadzenia gospodarki materiałowo-technicznej sprzętu i oprogramowania informatycznego w resorcie obrony narodowej" (Dz. Urz. MON. Nr 12, poz. 132 ze zm. zał. niepublikowany, (Sygn.łącz. 1012/2004).);
 15. Wytyczne szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych z dnia 13 lipca 2007 r. w sprawie prowadzenia w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej ewidencji uzbrojenia i sprzętu wojskowego (UiSW), zestawów remontowych i urządzeń warsztatowych (niepublikowane);
 16. Wytyczne szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych z dnia 23 stycznia 2008 r. w sprawie zasad zaopatrywania logistycznego jednostek wojskowych Sił Zbrojnych RP (niepublikowane).

5.2. Wykaz skrótów i nazw użytych w informacji

- Centralny Organ Logistyczny (COL) - komórka lub jednostka organizacyjna resortu obrony narodowej, a także komórka wewnętrzna odpowiedzialna za ustalanie procesów eksploatacji oraz szkolenia specjalistów technicznych dla określonych rodzajów UiSW;
- DiIT - Departament Informatyki i Telekomunikacji,
- gestor UiSW - komórka lub jednostka organizacyjna resortu obrony narodowej, a także komórka wewnętrzna odpowiedzialna za kierunki rozwoju w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (SZ RP) oraz organizację procesu wykorzystania bojowego określonego rodzaju (grupy) UiSW;
- GZDiŁ - P6 Generalny Zarząd Dowodzenia i Łączności - P6
- IW SZ - Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych
- MON - Ministerstwo Obrony Narodowej
- PMT - Plan Modernizacji Technicznej
- SZ RP - Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej
- ZPR – P8 - Zarząd Planowania Rzeczowego – P8
- ZPSDiŁ-P6 - Zarząd Planowania Systemów Dowodzenia i Łączności - P6

5.3. Wykaz skontrolowanych jednostek

1. Urząd Ministra Obrony Narodowej – Warszawa, ul. Klonowa 1
w tym:
 - Departament Administracyjny
 - Departament Informatyki i Telekomunikacji
 - Departament Budżetowy
 - Departament Ochrony Informacji Niejawnych
 - Zarząd Planowania Rzeczowego P-8 Sztabu Generalnego WP – Warszawa, ul. Rakowiecka 4a
2. Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych – Bydgoszcz, ul. Dwernickiego 1
3. Dowództwo Garnizonu Warszawa – Warszawa, Plac Piłsudskiego 4
 - Oddział Zabezpieczenia Dowództwa Garnizonu – Warszawa ul. Banacha 2
4. Dowództwo Sił Powietrznych – Warszawa, ul. Żwirki i Wigury 103/105
 - 1 Baza Lotnicza – Warszawa, ul. Żwirki i Wigury 103/105
5. 9 Rejonowa Baza Materiałowa – Warszawa, ul. Marsa 111
 - Skład Materiałowy Zegrze – Zegrze Południowe, ul. Warszawska 22
6. 1 Brygada Logistyczna – Bydgoszcz 15, ul. Powstańców Warszawy 2
7. Mazowiecki Oddział Żandarmerii Wojskowej – Warszawa, ul. J. Ostroroga 35

5.4. Wykaz osób odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność

L.p.	Nazwa kontrolowanej jednostki	Osoba odpowiedzialna za kontrolowaną działalność
1.	Ministerstwo Obrony Narodowej	1. Aleksander Szczygło – Minister Obrony Narodowej od dnia 7 lutego 2007 r. do dnia 16 listopada 2007 r. 2. Bogdan Klich – Minister Obrony Narodowej od dnia 16 listopada 2007 r.
2.	Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych	1. Gen. dyw. Zbigniew Głowienka od 6 października 2006 r. do 14 sierpnia 2007 r. 2. Gen. dyw. Zbigniew Tłok-Kosowski od dnia 15 sierpnia 2007 r.
3.	Dowództwo Garnizonu Warszawa	Gen. bryg. Kazimierz Gilarski od 10 listopada 2006 r.
	Oddział Zabezpieczenia Dowództwa Garnizonu	Płk Krzysztof Kseń od 8 marca 2007 r.
4.	Dowództwo Sił Powietrznych	1. Gen. broni pil. Stanisław Targosz od 3 kwietnia 2005 r. do 19 kwietnia 2007 r. 2. Gen. broni pil. Andrzej Błasik od 9 kwietnia 2007 r.
	1 Baza Lotnicza	Płk Karol Kudlak od 26 lipca 2001 r.
5.	9 Rejonowa Baza Materiałowa	Płk Marek Kalwasiński od dnia 8 czerwca 2005 r.
	Skład Materiałowy Zegrze	Mjr Wojciech Pochmara od dnia 1 lipca 2004 r.
6.	1 Brygada Logistyczna	1. Płk Mieczysław Pawlisiak od dnia 15 czerwca 2005 r. do 31 lipca 2008 r. 2. Gen. bryg. Dariusz Łukowski od dnia 1 sierpnia 2008 r.
7.	Mazowiecki Oddział Żandarmerii Wojskowej	1. Płk Jarosław Janczewski od 1 lipca 2006 r. do 5 sierpnia 2007 r. 2. Płk Jan Gęsich od dnia 1 grudnia 2007 r.,

5.5. Wykaz organów, którym przekazano informacje o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej
5. Minister Obrony Narodowej
6. Minister Sprawiedliwości
7. Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego
8. Szef Sztabu Generalnego WP
9. Przewodniczący Sejmowej Komisji Obrony Narodowej
10. Przewodniczący Sejmowej Komisji do Spraw Kontroli Państwowej
11. Przewodniczący Senackiej Komisji Obrony Narodowej
12. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego